

KYLY:n ekopinnakisa 2016 - loppuraportti

Kuva 1: Kotkan Hovinsaaren altaan penkkatie on ollut monen Kotkan suunnalla ekoretkeilyä harrastavan peruskohteita. Kuvassa vuoden 2016 kisan voittaja Rauno Sandberg sekä kirjoittajan retkikalustoa. Kuva syksyn 2015 yhteishavainnointipäivältä 3.10.2015. Kuva © Esa Partanen

Esa Partanen¹

Maaliskuu 2017 (verkkajulkaisu: www.kyly.fi)

Kymenlaakson Lintutieteellinen Yhdistys Ry

¹ s-posti: esa.partanen@t/yahoo.com

Ekokisailu veti jälleen hyvin osallistujia mukaan

Kyly:n alueella on järjestetty vuodesta 2011 lähtien koko vuoden kestävä ekopinnakisa. Ekopinnakisassa osallistujamäärä on vaihdellut 11 ja 16 kisaajan välillä, joten suosio on ollut melko tasaista. Yhteensä kisaan on eri vuosina osallistunut 26 lintuharrastajaa ja näistä kuusi uskollista ovat olleet kisassa joka vuosi.

Kisassa lasketaan vuoden aikana lajit, jotka havaitaan ilman moottoriajoneuvoilla tehtyjä retkiä. Käytännössä siis väli koti–havainto–koti tulee kulkea ilman moottoriajoneuvoja. Näin pihapinnat lasketaan automaattisesti mukaan ja julkinen liikenne on myös rajattu pois, vaikka sitä voidaankin pitää yleisesti yksityisautoilua ekologisempuna vaihtoehtona. Polkupyörä on luonnollisesti ekopinnakisassa yleisin retkiväline – toisaalta jos aivan kodin lähellä on esim. hyviä muutonseuranta-, eli stajauspaikkoja, kävelenkin pärjää pitkälle. Halutessaan saa myös erotella spontaanit lajit bongatuista ja ilmoittaa ne erikseen. Väliaikatilanteet on kerätty pääosin kahden kuukauden välien (alkuvuosina kuukauden välein).

Kisa on ollut avoin kaikille, mutta alueena siis Kymenlaakson alue ja ulkopaikkakuntalaisten mukana olo on mahdollista siten, että lähtöpaikaksi hyväksytään kodin lisäksi myös joko sukulaisen piha, kesämökki tms. selvästi kisaajalle ”kuuluva” piha. Kesken vuoden muuttaessa kisaan sai jatkaa uudesta kodista käsin. Allekirjoittanut on toiminut kisan vetäjänä.

Lisää Kyly:n ekopinnakisoista löytyy ekopinnakisan sivulta - mm. tarkemmat säännöt, aiemmin vuosien tulokset sekä laajemmat yhteenvedot vuosien 2011 ja 2012 kisoista (www.kyly.fi > toiminta > ekopinnakisa).

Kuva 2: Kirjoittajan yksi vuoden (eko)retkien kohokohtia oli Tornien taisto Kotkan Rantahaan tornissa 7.5.2016. Kuvassa taistopäivänä tornin edustalla hienosti näytillä olleita suokukkoja ja liroja. Kuva © Esa Partanen

Vuoden 2016 kisan tulokset

Kisatuloksissa taso oli varsin kova kahden päästyä yli 200 lajin ja yli puolen kisaajista (11/16) ylittäessä 150 lajia (ks. seuraavan sivun taulukko). Keskimääräistä tulosta kuvaavat toisaalta keskiarvo 164 lajia, mediaanitulos (eli keskimäinen) 168/169 lajia, sekä kisan keskimäisen 50 % tulosten väli 145- 184 lajia. Huomatkaa kisan voittajan melkoisen hurja pyöräilymäärä...

Taulukko 1. Kylyn ekopinnakisan 2016 tulokset. Spondet = spontaanisti havaitut lajit, eli ennakkotiedon mukaan havaitut lajit (=bongatut) eivät ole tässä mukana.

Sija	Nimi + kotipaikka	Tulos	Spondet	Lisätietoja, mm. parhaat lajit/pahimmat puutteet.
1	Rauno Sandberg, Kotka Hovinsaari	226	212	Parhaita avosetti, palsasirri & sitruunavästäräkki. Puutteina pikku-uikku ja hiiripöllö. Polkupyöräilyä 10 040 km ja polkemista 785 h.
2	Jouko Hiltunen, Kotka Aittakorpi	206	192	Parhaita mustaotsalepinkäinen, palsasirri
3	Ari Eerola, Kotka Laajakoski	190	183	Parhaita mehiläissyöjä & pikkukultarinta
4	Jukka Kivilompolo, Kouvola Lehtomäki	186	170	Parhaat: keltahemppo, lampiviklo ja isosirri. Paras sponde kuningaskalastaja
5	Ari Vuorio, Pyhtää Heinlahti	184	184	Pihalta 170 lajia. Parhaat punakaulahanhi ja kirjosiipikäpylintu (uusia pihapinnoja). Pahin puute kesykyyhky.
6	Eero Parkko, Hamina Salmenkylä	180		Parhaita suopöllö, haarahaukka, turkinkyhky, merikihu (omalta pihalta). Pyöräilyä 1 117 km.
7	Juha Ojala, Kouvola Ravikylä	175		Parhaita keltahemppo & pikku-uikku. Paras sponde muuttohaukka. Pahin puute viitasirkkalintu.
8	Paula Uotila, Kouvola Keskusta	169	165	Parhaita keltahemppo & pikku-uikku. Puutteina mm. luhtakerttunen.
9	Esa Partanen, Kotka Kotkansaari	168	166	Parhaat (spondet) jalohaikara, mustatiira ja viirupöllö. Puutteina mm. sinisuohaukka, ampuhaukka ja pikkutikka
9	Jani Salonen, Kouvola Korja	168		Parhaat: keltahemppo, kuningaskalastaja, pikku-uikku, viiriäinen. Puutteina mm. koskikara & valkoselkätikka
11	Teemu Tast, Kotka Kaarniemi	157	156	Pihalta 117 lajia. Parhaita kattohaikara, peltopyy & viiksitimali.
12	Joni Räsänen, Kotka Metsola	145		Parhaat pussitiainen, mustaotsalepinkäinen ja viitatiainen. Spondeista parhaat ristisorsa ja merikihu
13	Mikko Hannonen, Kouvola Myllykoski	136		Parhaita mm. mustaleppälintu, tundrakurmista
14	Mauno Moilanen, Kouvola Korja	126		Parhaita mm. turkinkyhky, luhtakana
15	Pekka Koskinen, Iitti Kausala	118		Parhaita mm. valkoselkätikka, sepelhanhi
16	Eetu Paljakka, Kouvola Ruotila (mökki)	86		Kaikki lajit mökin lähituntumasta. Parhaat alli ja kalasääski (ei järviä lähellä).

Kärkiviisikon pinnakertymä (taulukko 2) osoittaa, kuinka loppukevät ja kesä ovat huipputuloksen kannalta ratkaisevia, mutta että hieman pienemmissä lajimäärissä syksylläkin voi vielä kerryttää kohtaisesti lisälajeja. Huomioitavaa on myös se, että jo huhtikuun lopun tilanteessa kärkiviisikko oli lopullisessa järjestyksessään.

Taulukko 2. Ekopinnakisan 2016 kärkiviisikon pinnatilanteet vuoden mittaan.

Sijoitus	Kisaaja	29.2.	30.4.	30.6.	31.8.	31.10.	31.12.
1	Rauno Sandberg	63	161	212	219	226	226
2	Jouko Hiltunen	43	133	193	196	204	206
3	Ari Eerola	43	126	176	178	186	190
4	Jukka Kivilompolo	40	117	173	178	186	186
5	Ari Vuorio	44	111	157	170	179	184

Seuraavassa vertailuksi koostetta Suomen ekopinnakisoista. Kymenlaakson kisan osallistujamäärä on hyvässä keskikastissa ja voittotulos puolestaan kärkipäässä.

Taulukko 3. Listausta Suomen muiden alueiden ekopinnakisoista, myös Kymenlaakson kisa vertailuna (lista ei ole täysin kattava)

Alue	Osallistujia 2016	Voittotulos 2016	huom.	lähde
Kymenlaakso (KYLK)	16	226		
Etelä-Karjala (EKLY)	12	205	kisa ollut 2009 lähtien (taukoa 2011-2013)	www.ekly.org
Länsi- Uusimaa (Tringa)	91	253	kisassa yht. 276 lajia. Järjestetty v. 2013 lähtien. Myös talviekopinnakisa.	www.tringa.fi/ekopinnaskaba
Etelä-Savo	?	144 (2015)*		www.oriolus.org
Pirkanmaa (PiLY)	12	185	Myös pyöräily- kilometrimääriä kerätty	www.pily.fi
Satakunta (PLY)	24	229	kisa järjestetty v. 2008 lähtien	www.satakunnanlinnut.fi sekä Partanen 2009
Suomenselkä (SSLTY)	26 (2015)	150 (2015)*	Järjestetty vähintään vuodesta 2007 lähtien.	www.sslty.fi
Suupohja (SPLTY)	4	159	Erikseen koko alueen sarja ja sisämaan sarja. Joukkoliikenne sallittua.	www.saunalahti.fi/retki/linnut

*vuoden 2016 tuloksia ei vielä saatavilla kirjoitushetkellä

Kuva 3: Polkupyörä sopii retkeilyyn hyvin ympäri vuoden. Kuva Ekokotkat- joukkueen (Jukka Rokkanen -kuvassa - ja allekirjoittanut) itsenäisyyspäivän rallista 6.12.2016 Kotkan Mussalon Soukanpohjasta. Kuva © Esa Partanen

Ekoretkeilyn hurmaa

Kisan päätyttyä kisaajilta kerättiin vuoden varrelta kohokohtia. Moni lähetti näitä, ja seuraavassa näistä poimintoja – voi todeta, että ekoretkeilyllä ei voi välttyä elämyksiltä..

Eero Parkko (180 lajia):

“Paras yöretki (siis iltayö noin klo 22. aikoihin) 2. toukokuuta [Haminan] Kirkkojärvelle: Itäosan kierroksella kuulin kevään ensimmäisen ruokosirkkalinnun ja pikkuhuitin. Sainpa hälyytettyä muutaman bongarin myös paikalle...”

Juha Ojala (175 lajia):

“Paras ekopinnaretki oli toukokuun lopulla pyöräretki Kouvolan Lecan kahlaaja-altaille. Saavuin altaille ja paikalla 0 kahlaajaa. Hetken päästä alkoi tihkuttaa vettä kovan tuulen saattelemana. Olin jo melkein läpimärkä, mutta vaisto sanoi, ettei kannata luovuttaa. Seuraavan vartin aikana altaalla pyörähti 3 jänkäsirriäistä ja 20 suosirrin parvi. Sirrit lähtivät hetken päästä muutolle ja sitten alkoikin auringonpaiste. Paluumatkalla kävin bongaamassa keltahempon. Jänkäsirriäis-havis oli mulle vuoden hienoin ekohetki.”

Paula Uotila (169 lajia):

“Vuosi 2016 lähti kohdallani käyntiin erittäin hyvin, koska kahden ensimmäisen päivän saldo oli jo 23 lajia. 1.1. pyöräilin kymmenisen kilometriä ja hoidin listalle mm. turkinkyhkyn Kouvolan Sarkolasta, ja retki päättyi loistavasti, kun iltapäivähämärissä Kouvolan Tanttariassa kohtasin varpuspöllön. 2.1. tein lyhyen kävelyretken Pikku-Palomäen metsään, jossa näin pohjantikan ja kaikki metsätiaislajit. Ehkä tällainen hyvä alku osaltaan kannusti minua jatkamaan ekoretkeilyä pidempäänkin.

Pyöräily Tornien Taistoon Jaalanlahteen (yhteen suuntaan n. 30 km) jäi mieleeni mukavana kokemuksena. Mitään erikoisempia lajeja siellä ei nähty, mutta pyöräily yöllä valaisematonta tietä pitkin peläten, milloin rekka ajaa minut kumoon, oli kokemus sinänsä. Ja sen kokemuksen kruunasi Jaalan Kekäleniemen kohdalla huudellut lehtopöllö ja tietenkin se hetki, kun pääsin viimein perille torniin syömään eväitä.”

Esa Partanen (168 lajia):

“Kevään yksi mieleenpainuvimmista haviksista oli huhtikuun ainoaksi jääneessä stajissa Kotkan Katariinan Ruotsinsalmen tornissa havainto 24.4. aamulla: kiikarilla näkyi melko pitkällä etelässä kaksi valkeaa isoa lintua matkaamassa itään, joista eka mielikuva “vääripäin lentäviä joutsenia” – hetken hämmennys ja kaukoputkella helppo todeta linnut jalohaikaroiksi ☺. Retkinä Tornien taisto Kotkan Rantahaassa, pari (onnistunutta) arktikastajia toukokuussa Kotkan keskustassa, ekorallit kesä- ja elokuussa, heinäkuinen telttaretki Pyhtään Munapirttiin, osittain osallistuttu syksyn yhteishavainnointi sekä joulukuun itsenäisyyspäivän ralli olivat vuoden (eko)retkeilyn kohokohtia.”

Joni Räsänen (145 lajia):

“Huippuhetkiä olivat retkeily kokoneempien lintumiesten siivellä. Opin paljon uutta lintumaailmasta ja jotain saattoi jopa jäädä mieleen. Hienoja hetkiä olivat myös itse löydetty huuhkaja työmatkalla heti tammikuussa ja omalta pihalta nähty merikihu toukokuussa, joka oli samalla elis minulle.”

Ekoretket voivat olla myös mielenpainuvia muillakin tavoilla...:

Paula Uotila (169 lajia) -jatkaa:

“Kaikki retkeni eivät kuitenkaan olleet yhtä onnistuneita. Epämiellyttävien oli varmasti se, kun ajattelin vapunpäivänä lähteä pyörähtämään [Kouvolan] Lecalla. Siellä tapasin kuitenkin kanssaharrastajan, joka kertoi Elimäenjävällä olevasta kiljuhanhesta (laji, jota en ole koskaan nähnyt). Olin flunssassa ja matka tuntui pitkältä [matkaa Lecalta n. 20 km], mutta lähdin yrittämään. En löytänyt kiljuhanhea jättimäisestä hanhien massasta varsinkaan pelkillä kiikareilla, ja lisäksi pyöräni takakumi puhkesi. Pumppasin kumin n. 3 kilometrin välein, joten pystyin joten kuten ajamaan kotiin, mutta jossain vaiheessa ajattelin, että tämä ekopinna oli nyt tässä! No, sain sillä retkellä listalleni kylläkin järripepon, joka jäi, kummallista kyllä, koko vuoden ainoaksi ekohavainnokseni.”

Lopuksi

Kiitokset kaikille Kylyn ekopinnakisakisoihin osallistuneille sekä erityiskiitokset tätä juttua varten kohokohtia kertoneille. Kokonaisuutena on ollut hienoa huomata, kuinka tämä kisa on kiinnostanut monia ja kannustanut monia jopa siirtymään autoretkeilystä paljolti eko-/polkupyöräretkeilyyn. Jos tämä juttu innostaa uusia mukaantulijoita, vuoden 2017 kisaan voi hyvin tulla mukaan myös kesken vuoden ilmoittamalla väliaikatilanteensa seuraavassa keruussa – ekoretkeilyä kannattaa kokeilla.

Lisäluettavaa ekopinnakisoista:

Kylyn ekopinnakisat: <http://www.kyly.fi/index.php/toiminta/ekopinnakisa>

mm. vuoden 2011 kisan loppuraportti ja vuoden 2012 kisan loppuraportti

Partanen, E. 2009: Ekopinnakisa tuli jäädäkseen. Satakunnan linnut 2/2009.

Partanen, E. 2010: Fillariretkiä sateessa ja paisteessa – EKLY:n ekopinnakisan 2009 loppuraportti (ladattavissa <http://www.ekly.org/>)

Toiskallio, T. 2015: Pyörällä päästään ja pyörällä päästään – ekopinnakisa 2014. Ornis Karelica 38 vsk (2014).